

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 168
Redakcja otwarta od 12-11-5-6
Administracja - 10-11-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 248 | GRODNO
wtorek 8 września 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi spaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego awi adomienia.

Z posiedzenia R. M. w dniu 3 b. m.

(d. c.)

Kredyty

Na wniosek Magistratu R. M. uchwaliła udzielenie następujących kredytów:

- 1) na urządzenie instalacji elektrycznej w gmachu Szkoły Pow-szechnej im. Stefana Batorego 1500 zł
- 2) na jednorazowe subsydia dla Polskiego Towarzystwa Dobroczynności i dla żydowskiego Towarzystwa opieki nad sierotami po 5000 zł. każdemu;
- 3) na remont lokalu w szpitalu miejskim dla zaustalowania tam aparatu Reutgena 940 zł.

Przyjęcia do obywatelstwa m. Grodna

Przyjęto do obywatelstwa m. Grodna: Mikołaja Aleksandrowa, Dmitra Sielakowa i Franciszka Puzasa, co zaś do czwartego petenta Zelka Azerskiego, to prośba jego nie została uwzględniona, bowiem notowany jest jako nielegalny względem państwowości Polskiej.

Przekazanie podatku

Wobec tego, że od 6-13 b. m. przypada tydzień L. O. P. P., R. M. uchwaliła przekazać na rzecz instytucji całkowity jednodniowy podatek, pobierany z kin.

Plac pod budowę pomnika

Komitet budowy pomnika dla poległych zwrócił się do R. M. z podaniem o wyznaczenie placu pod budowę pomnika dla poległych. W podaniu tem zaznaczono, że Komitet jednogłośnie uchwalił wnieść pomnik na placu Batorego. Podanie Komitetu na R. M. gorąco popierał r. Horbaczewski, który w przemówieniu swem zaznaczył, iż pomnik taki, jako symbol patriotyzmu, winien stać w najruchliwszym miejscu, wokół którego mogą się skupić rzesze ludności, a takim właśnie miejscem jest plac Batorego. R. M. jednogłośnie uchwaliła: prosbie Komitetu budowy pomnika dla poległych uczynić zadość, wyznaczając miejsce na Placu Batorego.

Sprzedaż placu

Państwowy Monopol Tytoniowy, chcąc wybudować obszerniejszą fabrykę, wystąpił do R. M. z propo-

zycją sprzedania placu miejskiego na przedmieściu Zaniemeńskim, o przestrzeni 3600 mtr., proponując cenę 4 zł. za metr.

R. M. powyższe podanie postanowiła zatwierdzić przychylnie.

Likwidacja sprawy teatralnej

Prezydent komunikuje, że pertraktacje prowadzone z p. Skąpskim o nabycie przez miasto jego kosztów nie doprowadziły do żadnego rezultatu, rzeczy te bowiem nie dorównują wartości zbyt wygórowanym żądaniom p. Skąpskiego. Ponieważ miasto b. zależy na otrzymaniu teatru w jaknajkrótszym czasie, Magistrat przeto proponuje wyasygnowanie p. Skąpskiemu 5000 zł. (jako odstępnę) nie nabывая od niego tych rzeczy.

Po zarządzonej przez Prezydenta 10-ciu minutowej przerwie, dla narad frakcyjnej, wywiązała się uader ożywiona dyskusja.

R. Horbaczewski: stanowczo opowiada przeciwko wnioskowi Magistratu co do dania Skąpskiemu jakiegokolwiek odszkodowania do czasu zanim teatr nie zostanie przejęty przez miasto.

R. Jakimowicz uważa, że sprawę tę należy traktować z czysto handlowego punktu widzenia, który to bezwzględnie wskazuje na konieczność dania p. Skąpskiemu odszkodowania chodzi bowiem o to, aby jaknajprędzej otrzymać teatr, czego w przeciwnym razie miasto nie uzyska.

R. Horbaczewski: „Takiemu człowiekowi jak Skąpski, który szlakował cały Magistrat i Radę Miejską mamy dawać zato jeszcze jakieś subsyduj?”

Niech wpiery zrehabilituje się, odda klucze od teatru, a dopiero wówczas można będzie z nim pertraktować. Wówczas R. M. może dać p. Skąpskiemu pieniądze nawet na bilet kolejowy 1 klasy do Warszawy lub gdzieindziej.”

R. Cytarzyński zadaje pytanie: „Czy warto nabyć klucze do teatru za cenę 5.000 zł.?” Zdaniem radnego warto, gdyż chodzi o jaknajprędze otrzymanie teatru. Na propozycję Magistratu p. Skąpski prawdopodobnie zgodzi się, popiera więc wniosek Magistratu.

R. Kopelman zaznacza, że frakcja żydowska jest przeciwna daniu p. Skąpskiemu jakiegokolwiek odszkodowania, gdyż człowiek ten do

ostatniej chwili okazywał złą wolę.

R. Horbaczewski postawił wniosek następującej treści:

„Rada Miejska uznaje wszelkie pertraktacje z p. Skąpskim za przedwczesne dopóki klucze od teatru nie będą w ręku Magistratu.”

Prezydent Stępniewski uważa, iż chodzi tu o kulturalne potrzeby miasta tembardziej, że miasto ma już nowego dyrektora teatru, który pobiera pensję i musi angażować artystów, teatru zaś jeszcze Magistrat nie posiada, remontu przeprowadzić nie może, wobec czego sezon teatralny zostanie znacznie opóźniony.

Ponieważ p. Skąpski obecnie znajduje się w krytycznym położeniu materialnym, i ponieważ miasto okazało pomoc pieniężną „Zrzeszeniu” na wyjazd z Grodna, więc taką pomoc okazać winno również i Skąpskiemu.

Frakcja żydowska zażądała 5-ciu minutowej przerwy, po której postawiła nast. wniosek: „O ile p. Skąpski w dniu 4 bm. złoży do Magistratu podanie, w którym za zrzeczenie się wszelkich pretensji do Magistratu i oddanie dobrowolnie teatru poprosi 5.000 zł. subsyduj, to R. M. upowaznia Magistrat do wypłacenia mu tej sumy.

W głosowaniu wniosek r. Horbaczewskiego upadł, a przyjęty został większością głosów wniosek frakcji żydowskiej.

Wobec uchwalenia przez R. M. powyższego wniosku r. Horbaczewski oświadczył, że jest przeciwny powziętej przez R. M. uchwale, nie zgadza się z nią i występuje z R. M.

Po tem oświadczeniu p. Horbaczewski opuścił salę posiedzeń, a R. M. przystąpiła do obrad tajnych nad tą sprawą, na które również zaproszony został r. Horbaczewski, o czem zresztą pisaliśmy już w numerze z dn. 4 bm.

Na tem posiedzenie ukończono.

Cz.

„Kościszko pod Raclawicami“

Dzieje utworu

W najbliższych dniach ujrzy Grodno po raz pierwszy, na scenie Teatru Żołnierskiego, wielką 6-cio aktową sztukę Wł. L. Anczyca „Kościszko pod Raclawicami“.

Nie od rzeczy więc będzie przypomnieć dzieje tej sztuki historyczno-ludowej, najpiękniejszej i najpopularniejszej w naszej literaturze dramatycznej.

Impuls do napisania tej sztuki dał Anczycowi głośny poemat Lenartowicza „Bitwa Raclawicka“. Jemu też (Lenartowiczowi) poświęcił autor sztukę, a do aktu 3-go wstąpił najpiękniejszy występ z „Bitwy Raclawickiej“, (opowiadanie Jana, lirnika). Celem wiernego odtworzenia tła epoki, ludzi i wypadków, oparł się Anczyco na „Ostatniej Nobilitacji“ Józefa Szujskiego i „Pamiętniku“ Filipa Lichockiego, przyd. m. Krakowa z r. 1794. Lichockiego wprowadził do sztuki, jako jedną z głównych postaci, z tymi samymi rysami charakterystycznymi, z jakimi nieopatrny prezydent przedstawił się w swym pamiętniku, wydanym w Poznaniu w r. 1862.

„Kościszko pod Raclawicami“ napisał Anczyco w r. 1870 jednakże wskutek trudności cenzuralnych, premiera odbyła się dopiero w dziesięć lat później, w r. 1880, u schyłku życia autora (Anczyco umarł w r. 1883) na scenie teatru krakowskiego, pozostającego wówczas pod dyktando Rychtera.

Czterdzieście pięć lat nie schodzi „Kościszko pod Raclawicami“ z repertuaru teatrów polskich dzięki wybitnym walorom artystycznym i tej dziwniej sile krzepienia serc, techniczej z każdego obrazu.

Czterdzieście pięć lat czekało na tę sztukę Grodno. I dooczekalo się. Zobaczymy jak ją poprze..

Adam Kowalski

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. wrzesień i zaległych.

Czy jesteś już członkiem
cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA

Rezolucja ogólnego zebrania czł. Zw. Lokatorów i Sublokatorów w sprawie 6 proc. podatku na rozbudowę miasta

Ogólne zebranie członków Związku Lokatorów i Sublokatorów w Grodnie, w dniu 6 go września 1925 r., rozpoznawszy kwestję wymiaru przez Magistrat m. Grodna 6 proc. państwowego podatku od lokali i biorąc pod uwagę, że Magistrat wbrew § 12 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 25 maja 1925 r. nie wszystkie deklaracje składane przez właścicieli domów, przedkłada dla sprawdzenia do Komisji Wymiarowej, że w ogromnej większości wypadków określa bez wszelkiego sprawdzenia komorno, płacone za lokale w miesiącu czerwcu 1914 r. na podstawie jednostronnego wniosku właścicieli domów złożonego przy wymiarze podatku państwowego od nieruchomości miejskich za rok 1924, że Magistrat obecnie nawet nie uważa za potrzebne wziąć pod uwagę uwzględnione przez siebie w swoim czasie skargi lokatorów, że właściciele domów przy składaniu deklaracji są zainteresowani, aby komorno za rok 1914 było określone jak najwyżej, a to w tym celu, aby następnie ustalone przez Magistrat cyfry, wykorzystano przy określaniu komornego, w myśl Ustawy o Ochronie Lokatorów, że przeto przyjmowanie bezkrytycznie wykazanego przez nich komornego w czerwcu 1914 roku, godzi w najżywniejsze interesy lokatorów i sublokatorów, że przy wymiarze państwowego podatku od nieruchomości miejskich, przedstawiciele właścicieli domów tworzyli skład Komisji Wymiarowej, że przeto rzekome wówczas sprawdzanie wysokości komornego, płaconego w czerwcu 1914 r. nie może być miażdżącym, bo sprawdzały to osoby zainteresowane, aby takowe było wykazane jaknajwyższej, że podstawą wymiaru 6 proc. podatku państwowego od lokali stanowi rzeczywista wysokość komornego, płaconego w czerwcu 1914 roku, że w słusznym określeniu takowego, zainteresowaną stroną jest płatnik, t. j. lokator, że do Komisji powołanej w myśl § 12, są obecnie przedstawiciele lokatorów narówni z przedstawicielami właścicieli domów, że przeto sprawdzenie zapodanych przez właścicieli domów cyfr dają gwarancję słusznego określenia przez Komisję komornego z czerwca 1914 r. protestuje przeciwko ignorowaniu przez Magistrat słusznym interesów przeważającej części ludności m. Grodna lokatorów i sublokatorów i faworyzowaniu interesów właścicieli domów i popierają memoriał złożony w 2-go września 1925 roku, przez Zarząd Związku Lokatorów i Sublokatorów m. Grodna, zwraca uwagę Magistratowi m. Grodna na konieczność ścisłego przestrzegania § 12 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 25 maja 1925 r. i do skierowania wszystkich deklaracji złożonych w myśl § 11 powyższego rozporządzenia przez właścicieli domów do Komisji w celu sprawdzenia i określenia rzeczywiste płaconego w czerwcu 1914 r. komornego.

Dr. med. H. BRYZMAN

powrócił i ordynuje codziennie od 9—10 i od 4—7.
Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202
choroby skórne i wenerycz.
Leczenie lampą kwarcową i elektrycznością.

Głośny
amerykański
film

Europa mówi

o tem

podług arcydzieła JULES VERNE'A p. t.

Podróż naokoło ŚWIATA

W roli gł. LAURE-de-PLANTE piękność
amerykańska i WILLIAM DESMOND

Młodzież szkolna, zakupująca u mnie podręczniki szkolne, otrzymuje zupełnie bezpłatnie „Mój dziennik” do zapisywania lekcji lub „Przyjacieli szkolny”

Księgarnia i skład materiałów pisemnych

E. Iberskiego

Grodno, Dominikańska 31.

Poleca w wielkim wyborze na rok szkolny 1925—26

Podręczniki SZKOLNE—dla wszystkich Grodzieńskich Zakładów Naukowych
po cenach wydawnictw warszawskich.

Artykuły pisemne, przyrządy do rysunków i kreślenia, tornistry i t. p.
po cenach niższych

UWAGA! Wszyscy uczniowie, kupujący książki, mogą w razie nowego rozporządzenia władzy szkolnej, zamienić u mnie na podręczniki obowiązujące.

— WYPOŻYCZALNIA KSIĄZEK —

Dla pp. Nauczycieli i Młodzieży Szkolnej 50% zniżki.

Ogłoszenie

Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych w Grodnie podaje do publicznej wiadomości, że na pokrycie zaległych podatków i opłat stemplowych odbędzie się sprzedaż w drodze publicznej licytacji w Osodnie, na Słonnym Rynku w dniu 29 go września 1925 r. między godziną 10—15 mienia niżej wymienionych płatników:

- 1) Burde Gitla (meble) oszacowano na 65 zł.
- 2) Cybulski Boruch i Lejba (meble) oszacowano na 58 zł.
- 3) T wo Okrętowe „Cosulich Line” (maszyna do pisania) oszacowano na 120 zł.
- 4) Finkiel Chana (meble) oszacowano na 55 zł.
- 5) Gordon Samuel (buty) oszacowano 120 zł.

Kronika

Dzisiejszy odczyt

Przypominamy o odczycie „Manewry Wolyńskie”, który w dniu dzisiejszym wygłosi General Barbecki w teatrze miejskim o godz. 8 ej. Sprzedaż biletów w cenie 1 zł. rozpocznie się w kasie teatru o godz. 6 ej pp.

Z życia towarzyskiego

W dniu wczorajszym o godz. 10 rano w kościele Bernardyńskim odbył się ślub Adjutanta 81 pp. pułkownika Ludomira Tarkowskiego z panną Elżbietą Zaleską.

Ślub odbył się w ścisłym gronie krewnych i przyjaciół.

General Ryzd-Śmigły w Grodnie

Dziś o godz. 2 w nocy przyjechał do Grodna na odbywające się tu manewry Inspektor 2 tej armji General Dywizji Edward Ryzd-Śmigły i zamieszkał w hotelu europejskim. Przed hotelem ustawiono wartę honorową.

„Kradzież

Sierżant Baonu Sanitarnego Stanisław Guzwiak przytrzymał Wolfa Jabłońskiego podczas kradzieży puszek od konserw, znajdujących się na podwórku tegoż baonu.

OGŁOSZENIA.

Udzielam lekcji angielskiego zbieram komplet. Informacje od 1—2 w poniedziałki, wtorki i piątki ul. Telegraficzna № 24 u Hr. Mieczyskiego. 4-7

Posady biurowej, lub lekcji na godzinę poszukuje młoda osoba z maturą. Ofertę sub „Zaraz”, w redakcji. 6-X

Wykwalifikowana nauczycielka która studiowała język francuski w Paryżu poszukuje lekcji. Wiadomość ul. Pocztowa Szuszan. 4-X

Zgubiono zaświadczenie № 339 wydane przez gm. Porzecze na imię Mikołaja syna Jana Brykocia 1-2

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Ogłoszenie

Urząd pocztowy w Grodnie poszukuje przesiębiory dla przewozu poczty do dworca kolejowego i z powrotem, oraz opróżnienia skrzynek listowych w mieście.
Termin składania ofert określa się do dnia 10 września r. b.
Oferty przyjmują i udziela informacji Kancelaria Urzędu pocztowego w godzinach: od 8mej do 15-tej (ul. Orzeszkowej № 9, na I piętrze)

Naczelnik Urzędu.